

**Expertgruppen
För Biståndsanalys**

UD 2013:01

Expertgruppens möte
Måndag och tisdagen den 8-9 juni
kl. 14:00-12:30
Djurönäset konferens och hotell

Närvarande:

Lars Heikensten, ordf.
Gun-Britt Andersson, vice ordf.
Eva Lithman, ledamot
Julia Schalk, ledamot
Torgny Holmgren, ledamot
Kim Forss, ledamot
Anna Nilsdotter, ledamot
Malin Mobjörk, ledamot
Johanna Stälö, expert
Sonja Daltung, kanslichef
Mats Hårsmar, utredningssekreterare
Emma Öståker, utredningssekreterare
Jesper Sundewall, utredningssekreterare
Markus Burman, utredningssekreterare
Tove Bucht, bitr. utredningssekreterare
Eva Mineur, blivande utredningssekreterare

Frånvarande:

Jakob Svensson, ledamot
Hans Rosling, ledamot

1. Öppnande av mötet
Ordförande Lars Heikensten öppnade sammanträdet.

Ordförande välkomnade två nya ledamöter, Gun-Britt Andersson (vice ordförande) och Malin Mobjörk (ledamot) som presenterade sig.
2. Godkännande av dagordningen
Dagordningen godkändes.
3. Protokoll från förra mötet
Beslut: Protokollet läggs till handlingarna.
4. Administrativa frågor
 - a. Återrapportering
Kanslichefen informerade om att kansliet presenterat Biståndsanalys 2015 för UD:s enhet för styrning av utvecklingsarbetet, USTYR, och för Sidas enhet Planering, uppföljning och utvärdering, PME. Kansliet har också träffat Sidas tematiska verksföreträdare och chefekonomen för att diskutera studier som Sida kan vara intresserad av att EBA genomför.

Delar av kansliet har varit på studiebesök i Bonn, Tyskland och träffat EBAs tyska motsvarighet, Deutsches Evaluierungsinstitut der Entwicklungszusammenarbeit, DEval, som startades 2012. De visade intresse för samarbete. Vidare besöktes Das Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ), Center för utvecklingsforskning vid Bonns universitet, ZEF och Deutsche Institut für Entwicklungspolitik (DIE) som är en fristående tankesmedja. Kansliet har också besökt NORAD och Oslo universitet.

b. Rekrytering till kansliet

Kanslichefen meddelade att Eva Mineur rekryterats till kansliet på tjänsten efter Jesper Sundewall och Eva presenterade sig. En ny rekrytering kommer att påbörjas då Mats Hårsmar har blivit utsedd till charge d'affaires i Burkina Faso och kommer lämna sin tjänst i kansliet i oktober. Vidare informerade kanslichefen om att Johanna Lindgren-Garcia har rekryterats för studien Hur beslutas det svenska biståndet? som beslutades vid expertgruppsmötet i april.

5. Information

Ordförande välkomnade Ambassadör Kajsa Olofsgård från UD. Olofsgård informerade om arbetet med de nya globala hållbarhetsmålen och den nya hållbara utvecklingsagendan där ett globalt helhetsgrepp tas på frågorna om fattigdom, miljö och klimat. Universella mål sätts upp för dessa områden och olika länder kommer att möta olika utmaningar. Målen, 17 övergripande och 169 delmål, kommer fastställas av FN:s generalförsamling i september. Sverige har aktivt drivit frågorna om jämställdhet, SRHR, demokrati, fred och fredliga samhällen och de finns i viss utsträckning med bland målen. Ambitionsnivån för implementeringar sätts nationellt och målen innebär ingen tvingande agenda och det finns inga sanktioner om ett land inte lever upp till målen. Flera länder har dock redan påbörjat arbetet med strukturer för genomförande och det även tillsammans med civilsamhället.

Ordförande tackade ambassadör Kajsa Olofsgård som lämnade mötet.

6. Projekt

a. Rapportförslag för beslut

i. *Youth, entrepreneurship and development*

Referensgruppens ordförande, Jakob Svensson, kunde inte närvara vid mötet men hade lämnat sina kommentarer till kansliet. Han förordade ett godkännande och en publicering av studien och ansåg att författaren under arbetets gång tagit till sig synpunkter från referensgruppen på ett konstruktivt vis. Han ville också betona den första slutsatsen att det finns lite stöd för informell mikrofinans som ofta används i biståndet.

I diskussionen lyftes fram att rapporten är mer begränsad i sitt fokus än andra studier EBA lanserat men att den kan fungera bra som diskussionsunderlag. För att få bredare relevans för policy bör den dock kompletteras, vilket kan hanteras i ett seminarium.

En kort diskussion fördes om i vilket skede av processen referensgruppsdeltagarnas kommentarer ska delges expertgruppen

och önskemål fördes fram om att få kommentarerna samtidigt med den färdiga rapporten.

Beslut: Expertgruppen godkände studien för publicering.

b. Seminarier

Kansliet informerade om lanseringen av rapporten Utvärdering av svenskt bistånd – en kartläggning, som kommer att ske vid det seminarium som planerats till den 12 juni. Seminariet kommer att hållas i ett mindre format och riktade inbjudningar till beställare, mottagare och användare av utvärderingar har skickats ut. Kansliet informerade om att den debattartikel som expertgruppen skrivit i ämnet troligtvis kommer att publiceras i SvD:s webversion.

Förslag till upplägg av seminarium och lansering av rapporten "Concentration difficulties? An analysis of proliferation of Swedish aid" diskuterades.

Även lanseringen av Youth, entrepreneurship and development diskuterades kortfattat. Ordförande uppmanade ledamöter som har tankar om utformning av seminarium att kontakta kansliet.

c. Projektförslag för beslut

i. *Systems and processes for learning from evaluations in the UN*
Förslaget handlar om internationella organisationers processer för att lära av utvärderingar och består av två delar, en dokument- och litteraturöversyn samt en jämförande del där tre FN-organs processer studeras med fokus på svenska prioriterade områden. Det diskuterades vem mottagaren av studien skulle vara och det fanns en tveksamhet kring vilken användning studien skulle kunna ha. Det meningsfulla med studien utan att analysera utvärderingarnas kvalitet ifrågasattes liksom möjligheterna att dra generella slutsatser utifrån tre fallstudier. Vidare efterfrågades teoretiska referenser till organisatoriskt lärande som fenomen.

Beslut: Kansliet fick i uppdrag att kontakta UD för att efterhöra intresse för studien.

ii. *Landutvärdering*

En process har genomförts där ett flertal personer tillfrågats om intresse för att göra en utvärdering av bistånd till ett land som Sverige har haft samarbete med under lång tid. Fem av dessa valdes därefter ut. Av dessa har i sin tur tre inkommit med förslag. Kansliet har analyserat dessa förslag utifrån uppsatta kriterier och föreslog på basis av detta att expertgruppen skulle besluta att låta genomföra två av förslagen, ett rörande Tanzania och ett rörande Uganda, då de inte bara avsåg två olika länder utan också avsåg att tillämpa två helt olika metoder.

Två ledamöter, Gun-Britt Andersson och Kim Forss, anmälde jäv pga. eget inlämnat förslag respektive nära relation med en av skribenterna och lämnade rummet.

Projektförslagen diskuterades. Det noterades också att genusfördelning i ett av författarteamen var sned och frågan lyftes om detta är en fråga att i framtiden behandla i terms of reference.

Beslut: Expertgruppen beslutade att följa kansliets förslag.

iii. *The UN sustainable development goals and Sweden's post 2015 responsibility*

Förslaget rör ansvar för implementeringen av post 2015-agendan. Studiens timing och möjligheten att länka in i politisk process liksom relationen till PGU diskuterades.

Beslut: Studien bör genomföras. Kansliet fick i uppdrag att efterhöra intresset hos författarna att bredda studien mot PGU och fick mandat att gå med på en något högre budget för en bredare studie.

iv. *Management approaches for enhancing results in development*

Frågeställningen ansågs vara relevant och fokuset på komplexitet och svårighet med resultatmätning sågs kunna bidra till att vidga tänkandet kring frågan om resultat i utvecklingssamarbete.

Beslut: Studien bör genomföras.

v. *Genomförande av politiken för global utveckling*

Studien syftar till att analysera varför tidigare försök att genomföra en politik för global utveckling har misslyckats. Studien bedömdes aktuell och borde kunna ge ett underlag till regeringen när det gäller genomförandet av PGU. Studien bedömdes också kunna komplettera studien om ansvaret för att genomföra FN:s hållbarhetsmål på ett bra sätt.

Beslut: Studien bör genomföras.

vi. *Djurhälsa*

Studien har en tvärsektoriell ansats med fokus på livsmedelssäkerhet. Författarna vill påvisa den stora betydelsen för fattigdomsbekämpning och att djurhälsa är ett försummat område inom biståndet. Det diskuterades att även om djurhälsa inte är en central policyfråga för Sverige i dagsläget kan studien vara relevant om den kan visa på att djurhälsa är en av viktiga faktorer för fattigdomsminskning och att det därför bör vara något som biståndet bör stödja mera. Möjligheten att identifiera flera negligerade områden för att lyfta dem på ett gemensamt seminarium lyftes.

Beslut: Studien bör genomföras.

d. Information om pågående projekt

Kansliet informerade om hur EBA:s portfölj ser ut i nuläget och hur den relaterar till målen i Biståndspolitiska plattformen. Det konstaterades att EBA har studier inom många områden men att det ändå är vissa mål som inte har berörts av

någon pågående studie. Vidare presenterade kansliet resultatet av de utvärderingar som kansliet gör efter lansering av en rapport. Därtill presenterades tillgänglig statistik över hur EBA når ut digitalt.

e. Projektförslag för diskussion

i. *Multilaterala utvecklingsbanker – en debatt*

Kansliet presenterade ett förslag om att hålla en web-baserad debatt rörande multilaterala utvecklingsbankers roll. Förslaget ansågs mycket intressant och upplägg och förslag på deltagare diskuterades samt lämplig tidpunkt. Det trycktes på vikten av att lära sig av metoden att redskap som tas fram bör kunna användas även för nya debatter i framtiden. Kanslichefen påpekade att kansliet kommer behöva förstärkas med externa resurser om förslaget ska genomföras, såväl IT-kompetens som hjälp med moderering av debatten.

Beslut: Kansliet fick i uppdrag att jobba vidare med förslaget.

ii. *Förslag till effektutvärdering av Swedfunds verksamhet*

Kansliet presenterade ett förslag till process för en utvärdering av i vilken mån Swedfunds verksamhet har haft effekt på fattigdomsmålet. Förslaget är att använda ett liknande förfarande som vid de syntesutvärderingar av utbildningsbistånd som är pågående projekt och de landutvärderingar som tidigare varit uppe för beslut. Förslaget ansågs vara intressant. Det har gjorts utvärderingar av Swedund tidigare, men de har inte besvarat den nu föreslagna frågeställningen om effekten av verksamheten på fattigdomsminskning.

Beslut: Kansliet fick i uppdrag att arbeta vidare på förslaget.

7. Det framtida arbetet

Det hölls en strategidiskussion utifrån tre övergripande och framåtblickande frågor om EBA:s roll, EBA:s arbetsformer och karaktären på EBA:s studier.

8. Övriga frågor

Inga övriga frågor

9. Mötet avslutades